

aan de leden van de verenigde vergadering

ONS KENMERK
2427430

DATUM D&H VERGADERING
06-05-2025

ONDERWERP

Advies van de Auditcommissie, aan de Verenigde Vergadering van het Hoogheemraadschap van Delfland, over de jaarstukken 2024

In oktober 2024 is door de VV een Auditcommissie ingesteld. De Auditcommissie heeft als doel het verstrekken van gevraagd en ongevraagd financieel-technisch advies aan de VV over de financiële jaarcyclus. Daarbij wil de commissie controleren of alle doelen zijn gehaald en of dit binnen de budgetten is gerealiseerd. Helaas was de voorbereidingstijd voor de jaarstukken te kort om deze methodiek geheel te volgen. Wij zijn van plan om dit voor de P&C cyclus van 2025 wel te doen.

De Auditcommissie heeft op 10 april 2025 de concept-jaarstukken 2024 besproken. Deze stukken zijn toegelicht door de accountant. De commissie heeft het advies over de jaarstukken vastgesteld en dat luidt als volgt: ***De Auditcommissie adviseert de Verenigde Vergadering de jaarstukken 2024 vast te stellen, met inachtneming van de in deze notitie opgenomen opmerkingen én adviezen.***

Opmerkingen en adviezen

1. Algemene opmerkingen

- De financiële positie van Delfland is solide. Het positieve resultaat over het boekjaar 2024 bedraagt € 10,3 miljoen (Resultaat na bestemming, resultaat 2023 was € 3,7 miljoen). Het eigen vermogen is met € 24 miljoen toegenomen tot € 185,0 miljoen. Daarmee is de financiële positie (solvabiliteit) van Delfland momenteel goed;
- De daling van de NSQ (netto schuldquote) heeft zich voortgezet en komt nu uit op 171% (kpi voor ultimo 2024 was 182%);
- De beschikbare weerstandscapaciteit ultimo 2024 bedraagt € 50,1 miljoen (2023: € 40,7 miljoen) en is meer dan toereikend in relatie tot de door Delfland zelf berekende risico's van € 25 miljoen. N.B.: Delfland streeft naar een ratio van tussen 1,0 en 1,4 en deze ratio komt nu uit op 2,0;

- Het afgelopen jaar was de aflossing op leningen € 39,8 miljoen. De leningenportefeuille bedraagt per 31 december 2024 €565 miljoen. Er zijn ook geen nieuwe langlopende leningen aangegaan;
- De goede financiële basis van Delfland betekent dat de weerbaarheid tegen risico's en de kredietwaardigheid bij grote investeringen verbeterd is. Het advies is om de deze positie komende jaren vast te houden. Dit voorkomt dat bij toekomstige grote investeringen met een toenemende NSQ en een afnemend eigen vermogen, plotselinge grote stijgingen in de tarieven of leningen tegen ongunstige condities nodig zijn;
- Delfland heeft de controle over memoriaalboekingen steeds beter op orde. Bij memoriaalboekingen is er een groter risico op onrechtmatigheden. Wel vragen wij ons af of dergelijke risico's nu zijn uitgesloten. Vooral bij processen die niet volledig binnen de organisatie worden uitgevoerd, maar in samenwerking met andere instanties, is een gedegen controle een vereiste;
- Het is goed dat het dispuut met Delfluent is afgerond, ook al heeft dit nadelig uitpakkt voor Delfland. Dit was een risico dat bekend was, maar pas bij de begroting 2023 bleek dit groter te kunnen zijn dan verwacht. Het is goed om bij andere (toekomstige) contracten dit risico in kaart te brengen;
- Bij een aantal incidenten is er tijdig door de organisatie opgeschaald waardoor er schade beperkt is gebleven;
- De accountant is voornemens om bij deze jaarrekening een goedkeurend oordeel inzake de getrouwheid en de rechtmatigheid te verstrekken.

Vanwege de goede solvabiliteit van Delfland op dit moment, is het belangrijk om voor de komende jaren de ambities (doelen) duidelijk te hebben en hierop in de bedrijfsvoering de focus te leggen. De Auditcommissie verwacht namelijk dat door de ambitieuze doelen (bijvoorbeeld aanleg van de Vergulde Hand, KRW-doelen en klimaatmaatregelen) er uitdagingen komen te liggen in de bedrijfsvoering.

2. Adviezen van de werkgroep Auditcommissie n.a.v. de jaarstukken 2024

A) Gebruik van de jaarstukken

Leesbaarheid

De jaarstukken zijn een belangrijk instrument voor de Verenigde Vergadering om haar controlerende functie uit te voeren. Ook zijn de jaarstukken belangrijk om aan belanghebbenden te verantwoorden wat Delfland heeft gedaan en wat de doelen van Delfland zijn.

De jaarstukken 2024 zijn goed leesbaar. Er is een balans tussen tekst, beeldmateriaal, cijfers en tabellen. De paragrafen zijn logisch opgedeeld en compact geschreven, waardoor informatie makkelijk terug te vinden is.

De Auditcommissie wil daarom complimenten maken voor het feit dat de jaarstukken in duidelijke (klare) taal geschreven zijn en hopelijk begrijpelijk zijn voor iedereen die ze gaat gebruiken.

B) Voorspellende waarde van begroting vasthouden

De Auditcommissie heeft geconstateerd dat de realisatie van inkomsten en uitgaven in 2024 dicht bij de (bijgestelde) begroting van 2024 is gebleven. De Auditcommissie vindt dit een goede ontwikkeling omdat het vaststellen van de

begroting binnen het budgetrecht een essentieel sturingsinstrument is. De begroting is een kaderstellend document waarmee de Verenigde Vergadering financiële en beleidsmatige kaders vaststelt waar binnen het college van Dijkgraaf en Hoogheemraden besluiten mag nemen. Het gaat over de voorspellende waarde van de begroting waarbij geldt: hoe groter de voorspellende waarde hoe beter.

Bij eerdere jaarrekeningen (tot jaarrekening 2023) was het algemene beeld dat de voorspellende waarde van begrotingen minder was. Dit jaar is dat dus flink verbeterd. Ook is er een vergelijkbaar beeld bij de investeringen.

Aanbeveling van de Auditcommissie is om in de context van de voorziene grote uitgaven en investeringen in de komende jaren die voorspellende waarde van de opeenvolgende begrotingen bijzonder goed te bewaken.

C) Contractmanagement

Over het afgelopen boekjaar is een onrechtmatigheid geconstateerd voor een bedrag van circa €0,9 miljoen in verband met het niet naleven van de aanbestedingsregels. Een bedrag van € 0,7 miljoen hangt samen met opdrachten die al in 2023 als onrechtmatig zijn bestempeld. Een deel van deze opdrachten hebben ook in het jaar 2024 geleid tot uitgaven. Daarnaast zijn er drie nieuwe aanbestedingsfouten door de organisatie zelf geconstateerd van totaal € 0,2 miljoen. In 2024 zijn inkoopcontracten verlengd, terwijl deze contracten geen verlengingsopties meer hadden. Tevens is er een inkoop gedaan onder verwijzing naar een raamovereenkomst, terwijl deze raamovereenkomst niet voorziet in de desbetreffende dienst.

De auditcommissie constateert dat Delfland in voorgaande jaren een goede trackrecord heeft opgebouwd om de grootte van de onrechtmatigheden te verkleinen. Er is een positieve trend zichtbaar ten opzichte van vorig jaar (respectievelijk € 1,7 miljoen onrechtmatigheden in 2023 en € 0,9 miljoen in 2024). Bovendien blijven de genoemde onrechtmatigheden ruim binnen de door de Verenigde Vergadering vastgestelde normtolerantie van 1% van de lasten, zijnde € 3,2 miljoen. De auditcommissie moedigt de organisatie aan in haar streven de onrechtmatigheden verder naar beneden te brengen, blijvende aandacht voor het verder op orde brengen van het contractbeheer is hierin van belang.

D) Gebruikersrechten IT

Bij een door Deloitte uitgevoerde IT-audit is vastgesteld dat bij de Financiële Eenheid (FE)¹ twee senior financiële administrateurs zijn geautoriseerd voor de rol van functioneel beheerder van de financiële applicatie ProSa. Dit leidt tot risico's op het gebied van risicoscheiding.

Er is een nieuwe autorisatiematrix gemaakt maar deze is nog niet geaccordeerd en geïmplementeerd. Het is zaak om dit zo snel mogelijk te doen omdat dit duidelijkheid schept en risico's vermindert. De FE en Delfland verrichten momenteel geen periodieke review van de gebruikersrechten en de autorisaties binnen ProSa. De werkgroep stelt voor periodieke reviews van gebruikersrechten in te stellen om de risico's verder te beperken.

Daarnaast is ook bewustwording van medewerkers belangrijk. Te veel rechten leidt tot extra verantwoordelijkheden en ook tot extra risico's voor de

¹ De Financiële Eenheid voert voor de hoogheemraadschappen van Schieland en de Krimperwaard (HHSK), Rijnland en Delfland de financiële administratie.

medewerker zelf. Het zou goed zijn dat medewerkers daarvan doordrongen zijn en observaties zelf aankaarten.

E) Personeelszaken

Het personeelsverzuim is in 2024 gestegen tot 5,3%. Dit is hoger dan een aangehaalde vergelijkingsnorm van 4,6%. De verzuimfrequentie (het aantal keren dat iemand zich ziekmeldt) is echter gedaald. Een stijgend ziekteverzuim kan leiden tot een hogere werkdruk in de organisatie en tot extra inhuur van personeel. In 2025 wordt gestart met programma's voor preventie van ziekteverzuim. Het advies is om te monitoren of de preventieprogramma's tot een daling van het ziekteverzuim leiden. Tegelijkertijd is Delfland een aantrekkelijke werkgever. De 155 vacatures zijn nagenoeg allemaal vervuld, met een 10-voud aan kandidaten dat heeft gereageerd. De organisatie is met 76 mensen gegroeid (+13%) en het aantal externen is in gelijke mate meegegroeid. Het advies is om te bezien of voor het uitvoeren van de kerntaken van Delfland deze groei van het personeelsbestand noodzakelijk is en of het aantal externen verminderd kan worden.

F) Inzicht in de kosten en baten van niet-wettelijke taken

Delfland verricht ook een aantal niet wettelijke taken zoals productie van groen gas, collectieve zuivering en zonnepanelen. Het is een politieke keuze om deze taken te verrichten, bijvoorbeeld vanuit duurzaamheid. Van belang is dat er goed zicht is in de baten en lasten van deze taken. Met name het inzicht in de totale kosten is onvolledig. Er is daarom een risico dat deze taken structureel worden gefinancierd met belastingopbrengsten.

Het inzicht in de baten en lasten van deze taken is belangrijk voor de VV om haar kaderstellende en controlerende taak goed te kunnen vervullen.

Delft, 17 april 2025

Benjamin den Butter
Maarten Jansen
Ide Opdam
Bart Waasdorp
Leendert Verheij